

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis Et Breviarii Romani

In quibus origo cuiusque Ritus, Causæ historicæ, vel mysticæ, ex maiorum ingenio, Theoria, Praxis, Obligatio, & exquisitus Vsus, additis opportunè Decretis omnibus S. Rituum Congregationis, quàm breuissimè explicantur

Gavanti, Bartolommeo

Antverpiæ, 1646

Quinta pars Appendices addit quinque.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40214

A P P E N D I C E S
A D R V B R I C A S
M I S S A L I S R O M A N I.

P A R S Q V I N T A.

D pleniorē Rubricarum tractationem quatuor adhuc videntur desiderari posse in hisce Commentarijs: & Primò, circa illam Rubricam de hora celebrandi ab Aurora vsque ad Meridiem, dari debent Tabule ad Auroram dignoscendam, & Meridiem. Deinde circa aliam, vt ieiunus à media nocte Sacerdos celebret; qua item hora Media noctis limes constituatur. Tertio, exoptant multi breuem aliquam & probatam methodum formandæ ritè totius sacræ suppellectilis ad Missam necessariæ, seu congruentis: quibus aliquid suppeditandum quoque erit de nitore & munditia eiusdem sacræ suppellectilis. Et quidem primis duobus sufficiunt eæ Tabule quàm breuissimæ, quas olim edidit in Mathematicis peritissimus Theodosius Rybens Priuernas; & vt Clero præstò sint, statim eas subiiciemus, additis quibusdam locorum nominibus vbi Nostri degunt, in quorum gratiam hæc Commentaria præcipuè scripsimus. Pro reliquis duobus insudauit sanctus Carolus Borromæus, ex cuius Abtis necessaria decerpemus, & vtilia ad rem nostram ordine faciliiori describemus.

T A-

TABVLÆ LOCORVM

PROVSU TABELLARVM SEQVENTIVM.

Loca Italiae sunt in triplici differentia, inquit Theodosius noster; quaedam sub eleuato Polo per gradus 39. alia per gradus 42. alia per gradus 45. ea verò quæ extra hos gradus dicuntur esse, reduci possunt ad vnam ex his classibus, ad quam nimirum propius accedunt. Itaque

PER GRADVS 39.

B arium,	Cosentia,	Sardinia,
Brundisium,	Istria,	Sicilia,
Corcyrae,	Regium Calabriae,	Tarentum, & eiusmodi.

PER GRADVS 42.

A neona,	Lauretum,	Regium Estensium,
Aquila,	Luca,	Roma,
Arpinum,	Macerata,	Septempeda,
Corsica,	Neapolis,	Spoletum,
Florentia,	Perusia,	Viterbium,
Forosempronium,	Pisa,	Vrbinum,
Fulgina,	Piscia,	Zagarolum, & alia.
Imola,	Rauenna,	

PER GRADVS 45.

A nnetium,	Genua,	Placertia,
Aqua,	Mantua,	Pompeia laus,
Aquileia,	Mediolanum,	Sauona,
Alta,	Modoetia,	Taurinum,
Bononia,	Mons acutus,	Tononum,
Brixia,	Nouaria,	Tridentum,
Casale S. Euasij,	Orta,	Venetia,
Casale maius,	Papia,	Vercellæ,
Comum,	Parma,	Verona,
Cremona,	Patauium,	Vigleuanum, & alia.
Derthona,		

Tabellæ Auroræ, Meridiei, & Mediæ noctis.

TABELLA I. PER GRADVS

Principium crepusculi Matut.

Meridies.

Medium noctis.

MENSE IANUARIO.						
Dies	Hora	Min.	Hora	Min.	Hora	Min.
3	12	59.	19	20.	7	20.
9	12	54.	19	17.	7	17.
15	12	49.	19	14.	7	14.
21	12	40.	19	9.	7	9.
26	12	31.	19	4.	7	4.
MENSE FEBRUARIO.						
1	12	20.	18	58.	6	58.
7	12	9.	18	52.	6	52.
13	11	56.	18	45.	6	45.
19	11	42.	18	38.	6	38.
25	11	29.	18	31.	6	31.
MENSE MARTIO.						
3	11	13.	18	23.	6	23.
9	10	57.	18	15.	6	15.
15	10	43.	18	8.	6	8.
21	10	26.	18	0.	6	0.
27	10	9.	17	52.	5	52.
MENSE APRILI.						
2	9	54.	17	45.	5	45.
9	9	37.	17	37.	5	37.
15	9	19.	17	29.	5	29.
21	9	3.	17	26.	5	26.
27	8	46.	17	15.	5	15.
MENSE MAIO.						
3	8	29.	17	8.	5	8.
9	8	15.	17	2.	5	2.
15	8	0.	16	56.	4	56.
21	7	47.	16	51.	4	51.
28	7	34.	16	46.	4	46.
MENSE IUNIO.						
3	7	26.	16	43.	4	43.
9	7	17.	16	40.	4	40.
16	7	12.	16	38.	4	38.
22	7	12.	16	38.	4	38.
28	7	12.	16	38.	4	38.

MEN-

Tabellæ Auroræ, Meridiei, & Mediæ noctis.

TABELLA I. PER GRADVS 39.

Principium crepusculi Matut. Meridies. Medium noctis.

OMENVS MEIVLIO.

Dies	Hora	Min.	Hora	Min.	Hora	Min.
5	7	17.	16	40.	4	40.
11	7	26.	16	43.	4	43.
17	7	34.	16	46.	4	46.
24	7	47.	16	51.	4	51.
30	8	0.	16	56.	4	56.
M E N S E A V G V S T O.						
5	8	15.	17	2.	5	2.
11	8	29.	17	8.	5	8.
18	8	46.	17	15.	5	15.
24	9	3.	17	26.	5	26.
30	9	19.	17	29.	5	29.
M E N S E S E P T E M B R I.						
5	9	37.	17	37.	5	37.
11	9	54.	17	45.	5	45.
18	10	9.	17	52.	5	52.
24	10	26.	18	0.	6	0.
30	10	43.	18	8.	6	8.
M E N S E O C T O B R I.						
6	10	57.	18	15.	6	15.
12	11	13.	18	23.	6	23.
18	11	29.	18	31.	6	31.
24	11	42.	18	38.	6	38.
30	11	56.	18	45.	6	45.
M E N S E N O V E M B R I.						
5	12	9.	18	52.	6	52.
11	12	20.	18	58.	6	58.
17	12	31.	19	4.	7	4.
23	12	40.	19	9.	7	9.
29	12	49.	19	14.	7	14.
M E N S E D E C E M B R I.						
5	12	54.	19	17.	7	17.
11	12	59.	19	20.	7	20.
17	13	3.	19	22.	7	22.
22	13	3.	19	22.	7	22.
28	13	3.	19	22.	7	22.

MEM

Ta-

Tabellæ Auroræ, Meridici, & Mediæ noctis.

TABELLA DI PER GRADVS 42.

Principium crepusculi Matutini. Meridies. Medium noctis.

MENSE IANUARIO.

Dies	Hora	Min.	Hora	Min.	Hora	Min.
3	13	14.	19	30.	7	30.
9	13	9.	19	27.	7	27.
15	13	2.	19	23.	7	23.
21	12	51.	19	17.	7	17.
26	12	42.	19	11.	7	11.

MENSE FEBRUARIO.

1	12	29.	19	5.	7	5.
7	12	16.	18	58.	6	58.
13	12	1.	18	50.	6	50.
19	11	46.	18	42.	6	42.
25	11	30.	18	34.	6	34.

MENSE MARTIO.

3	11	15.	18	26.	6	26.
9	10	57.	18	17.	6	17.
15	10	40.	18	9.	6	9.
21	10	22.	18	0.	6	0.
27	10	2.	17	51.	5	51.

MENSE APRILI.

2	9	45.	17	43.	5	43.
9	9	25.	17	34.	5	34.
15	9	7.	17	26.	5	26.
21	8	49.	17	18.	5	18.
27	8	30.	17	10.	5	10.

MENSE MAIO.

3	8	10.	17	2.	5	2.
9	7	55.	16	55.	4	55.
15	7	34.	16	49.	4	49.
21	7	20.	16	43.	4	43.
28	7	4.	16	37.	4	37.

MENSE IUNIO.

3	6	53.	16	33.	4	33.
9	6	44.	16	30.	4	30.
16	6	38.	16	28.	4	28.
22	6	38.	16	28.	4	28.
28	6	33.	16	23.	4	23.

MEN.

Tabellæ Auroræ, Meridiei, & Mediæ noctis.

TABELLA II. PER GRADVS 42.

Principium crepusculi Marut. Meridies. Medium noctis.

M E N S E I V L I O.

Dies	Hora	Min.	Hora	Min.	Hora	Min.
5	6	44.	16	30.	4	30.
11	6	53.	16	33.	4	33.
17	7	4.	16	37.	4	37.
24	7	20.	16	43.	4	43.
30	7	34.	16	49.	4	49.

M E N S E A V G V S T O.

5	7	53.	16	55.	4	55.
11	8	10.	17	2.	5	2.
18	8	30.	17	10.	5	10.
24	8	49.	17	18.	5	18.
30	9	7.	17	26.	5	26.

M E N S E S E P T E M B R I.

5	9	25.	17	34.	5	34.
11	9	45.	17	43.	5	43.
18	10	2.	17	51.	5	51.
24	10	22.	18	0.	6	0.
30	10	40.	18	9.	6	9.

M E N S E O C T O B R I.

6	10	57.	18	17.	6	17.
12	11	15.	18	26.	6	26.
18	11	30.	18	34.	6	34.
24	11	46.	18	42.	6	42.
30	12	1.	18	50.	6	50.

M E N S E N O V E M B R I.

5	12	16.	18	58.	6	58.
11	12	29.	19	5.	7	5.
17	12	42.	19	11.	7	11.
23	12	51.	19	17.	7	17.
29	13	2.	19	23.	7	23.

M E N S E D E C E M B R I.

5	13	9.	19	27.	7	27.
11	13	14.	19	30.	7	30.
17	13	18.	19	32.	7	32.
22	13	18.	19	32.	7	32.
28	13	18.	19	32.	7	32.

Rr

Ta-

Tabellæ Auroræ, Meridiei, & Mediæ noctis.

TABELLA III. PER GRADVS 45.

Principium crepusculi Matut. Meridies. Medium noctis.

MENSE IANVARIO.

Dies	Hora	Min.	Hora	Min.	Hora	Min.
3	13	28.	19	40.	7	40.
9	13	23.	19	37.	7	37.
15	13	14.	19	32.	7	32.
21	13	3.	19	26.	7	26.
26	12	52.	19	20.	7	20.

MENSE FEBRVARIO.

1	12	38.	19	12.	7	12.
7	12	23.	19	4.	7	4.
13	12	8.	18	56.	6	56.
19	11	51.	18	47.	6	47.
25	11	33.	18	38.	6	38.

MENSE MARTIO.

3	11	16.	18	29.	6	29.
9	10	56.	18	19.	6	19.
15	10	37.	18	10.	6	10.
21	10	16.	18	0.	6	0.
27	9	55.	17	50.	5	50.

MENSE APRILI.

2	9	35.	17	41.	5	41.
9	9	13.	17	31.	5	31.
15	8	52.	17	22.	5	22.
21	8	31.	17	13.	5	13.
27	8	9.	17	4.	5	4.

MENSE MAIO.

3	7	49.	16	56.	4	56.
9	7	28.	16	48.	4	48.
15	7	6.	16	40.	4	40.
21	6	49.	16	34.	4	34.
28	6	31.	16	28.	4	28.

MENSE IUNIO.

3	6	15.	16	23.	4	23.
9	6	5.	16	20.	4	20.
16	5	58.	16	18.	4	18.
22	5	55.	16	17.	4	17.
28	5	58.	16	18.	4	18.

MEN-

Tabellæ Auroræ, Meridiei, & Mediæ noctis.

TABELLA III. PER GRADVS 45.

Principium crepusculi Matut. Meridies. Medium noctis.

M E N S E I V L I O.

Dies	Hora	Min.	Hora	Min.	Hora	Min.
5	6	5.	16	20.	4	20.
11	6	15.	16	23.	4	23.
17	6	31.	16	28.	4	28.
24	6	49.	16	34.	4	34.
30	7	6.	16	40.	4	40.

M E N S E A V G V S T O.

5	7	28.	16	48.	4	48.
11	7	49.	16	56.	4	56.
18	8	9.	17	4.	5	4.
24	8	31.	17	13.	5	13.
30	8	52.	17	22.	5	22.

M E N S E S E P T E M B R I.

5	9	13.	17	31.	5	31.
11	9	35.	17	41.	5	41.
18	9	55.	17	50.	5	50.
24	10	16.	18	0.	6	0.
30	10	37.	18	10.	6	10.

M E N S E O C T O B R I.

6	10	56.	18	19.	6	19.
12	11	16.	18	29.	6	29.
18	11	33.	18	38.	6	38.
24	11	51.	18	47.	6	47.
30	12	8.	18	56.	6	56.

M E N S E N O V E M B R I.

5	12	23.	19	4.	7	4.
11	12	38.	19	12.	7	12.
17	12	52.	19	20.	7	20.
23	13	3.	19	26.	7	26.
29	13	14.	19	32.	7	32.

M E N S E D E C E M B R I.

5	13	23.	19	37.	7	37.
11	13	28.	19	40.	7	40.
17	13	32.	19	42.	7	42.
22	13	33.	19	43.	7	43.
28	13	32.	19	42.	7	42.

R r 2

Monet

Monet idem Theodosius, quòd Horologia Italiae sonant Horas tardiùs quàm indicent Horologia Solaria, quandoque per quadrantem

Horæ, quandoque per dimidiam Horam; & idèò detrahenda erit illa quantitas Horæ. Hora verò constat minutis 60.

De mensuris proprijs sacrae supellectilis ad Missam congruentioribus.

DAmus hoc loco formas & modulos efformandæ cuiusque sacrae supellectilis in ordine ad Missam, siue solemnem siue priuatam, ex *Actis Mediolan. Ecclesie*, præsertim ex libro *primo & secundo Instructionum fabricæ & supellectilis Ecclesiasticae, probatarum in Concilio Provinciali Mediolan. III. à sancta Sede Apostolica confirmato, & laudato*: in quibus singillatim tradendis ordo placuit Alphabeticus, ut cuiusque rei formam statim inuenias.

Abacus, seu *Credentia*, fit è tabulis populeis abiegnisve, longè patens circa cubitos tres, pro Ecclesie magnitudine, Chorive seu presbyterij ratione, latè cubitis duobus; alteque item extruatur, ut non ultra duos cubitos & uncias duodecim eleuetur à terra.

Acerra, siue *Nanicula* incensi, ex argento, vel aurichalco, cum cochleari eiusdem materiae, fieri debet; ita capax, ut capiat quantitatem thuris ultra quàm sit necessarium in Missa.

Alba è tela lineæ fit, longè producta cubitos quatuor, latè sexdecim, ac paulò ampliùs circumquaque pateat. Manicas habeat longitudine sesquicubitali, hoc est, cubito cum dimidio, latitudine ab humeris parè cubitali, quæ usque ad manus sensim angustius ducantur. In summa veste, & in extremis manicis aliquid dumtaxat fit acu paululum ac tenuiter

elaboratum: nimius enim labor in his ornandis vanitatem sapit & leuitatem.

Altare maius eo loco constitui deberet, ut ab ipsius Altaris gradu infimo (tres autem gradus esse debent) usque ad cancellos spatium saltem intersit cubitorum octo, vel ad minimum quatuor, in Ecclesijs non Collegiatis. Sit autem à scabelli solo altitudine cubitorum duorum, & unciam octo, & ad summum decem; longitudine cubitorum quinque, ac plurius, pro Ecclesie magnitudine; latitudine verò cubitorum saltem duorum & unciam duodecim. Tres autem inter gradus, bradella lignea numeretur, quæ à fronte Altaris cubitos duos producta, uncias sexdecim latè pateat, altitudo verò singulorum graduum sit unciam octo.

Altare minus eleuetur cubitis duobus, & unciam octo, longè pateat cubitis quatuor & dimidio, nec minus quatuor saltem cubitis; latum sit cubitis duobus. Scabellum è tabulis ligneis, latitudine cubitorum duorum, altitudine unciam octo: sed & longius pateat quàm Altare, non cubito longius, sed unciam circiter sexdecim. Nullum foramen neque fenestella ibi sit, ubi quidquam asseruari recondi possit.

Amictus è tenui tela fit, longitudine cubitorum circiter duorum, latitudine autem sesquicubitali; in duobus

bus eius angulis anterioribus assuantur funiculi commodè longi, ut reuocari ante pectus queant, & cum ijs fieri nodus possit: in medio Crux acu pingatur vnciarum duarum, longè ab extremitate digitis duobus in parte superiori: extremitates illius, præterquam ex ea parte quæ collum ambit, aliquo modesto opere ornari possunt.

Ara ex lapide longè pateat vncias viginti, latè sexdecim, præter capsæ dimensionem, cui inserta est. Quæ capsæ è nuca omnino tabula sit, crassitudine vnciarum circiter duarum, aut plurium, pro lapidis crassitudine: non distet à fronte Altaris spatio longiùs vnciarum octo. ita verò inserta sit, ut è mensuræ Altaris superficie paululum extet, quò Sacerdotis celebrantis tactu dignosci possit: tela denique cerata tegatur, clauiculis prædictæ capsæ confixa.

Bursa Corporalium à fronte sit Crucis vel alia sacra imagine in medio in-texta, à tergo etiam ex eadem materia & colore, intrinsicè autem subserico, aut tela candida circumuestiatur: latè verò vndique pateat circiter dimidio cubito, vel paulò ampliùs, & forma quadrata.

Calix ita efformetur, ut cuppa aliquantulum in fundo sit angusta, sensim vsque ad summum labrum latior fiat. Labrum nullo modo reflectatur: nodus ita ornatus, ut, dum Calix capitur, non incommodè capiatur, præsertim quando indices & pollices disungi non possunt. Minorve ne sit totus Calix, amplitudine in orbem ducta, vnciarum quatuordecim, altitudine duodecim.

Candelabra basim habeant vel rotundam, vel potius triangularem, &

Crucis basi conformem: quæ ab Acolythis portantur, minora sint, quàm ea quæ in Altari collocantur.

Cingulum ex candido lino vel cannabi tenui conficiatur, longitudine cubitorum circiter septem: capita eiusdem globulis eiusdem materiæ inserantur, filamentorum manipulis appensis, quos floccos dicunt. Non prohibetur è serico, iuxta varios colores paramentorum more moderno; sed illud est antiquioris vsus, & mysticæ causæ congruentius, de qua supra pag. 97.

Non placet ea forma cinguli (ut pro veritate loquar) quæ cingulo ipsi, ut hinc inde pendeant flocci à lateribus Sacerdotis, duas addit lineas, quibus se ipsa cingitur Alba: est enim eiusdem omnino formæ cum succinctorio Papali, quod adhibetur (addito Manipulo) ad cingendum Albam Papæ, & nonnisi in eiusdem Missa Papali; ergo non debet esse communis hæc forma cuiuscumque Celebranti.

Conopæum Tabernaculi maioris sanctissimæ Eucharistiæ è materia nobiliori, vel alba semper, vel iuxta colorem varium Festorum, à summa parte crispatum: in fimbrijs non angustè, sed longè latiùs respondeat, & totum Tabernaculum tegat; in extremis oris habeat de more ornatum laciniarum decorè contextarum.

Corporale è tela linea & candida sit, ac simplex item, ab oris autem, acus opere simplici, punctim solum retortum sit: longè autem vncias triginta ad minus pateat, latè totidem; ita verò complicatum, ut nulla eius extremitas appareat. Crux acu pingi potest in anteriori parte.

Crux in Altari collocanda imaginaria

nem Crucifixi habeat, & præalta emineat candelabris, vt supra dictum est *prima par. tit. 20. pag. 74.*

Dalmatica non recisis manicis, sed ad mantum vsque protensis, iisdemque latè patentibus conficiatur. Longa esse potest cubitis duobus, & vncijs sexdecim; lata verò ab humeris cubito vno, & vncijs circiter quatuor; ab extremis oris vndique patens cubitis circiter quinque.

Gradus in Altari maiori ne fiant, nisi duobus cubitis tantùm minúsve à pariete posteriori illud distet: tuncque eiusmodi gradus vnus pluresve decenter adhiberi poterunt; ita tamen, vt circuitus Altaris non impediatur, neque candelabra super ijs posita extra Altare videantur esse, quod esset contra Rubricam de Altaris incensatione. In Altari minori vnus sit, isque ligneus; ea longitudine quæ Altare æquet, latitudine vnciarum octo, altitudine totidem, in quo candelabra cum Cruce locanda erunt.

Hamula non ex argento, stanno, aurichalco, aliòve metalli genere, sed è vitro, seu crystallo pellucido, cum operculo decenti.

Manipulus tres Cruces habere debet & chordulas ad ligandum solidiores. reliqua vide in *Stola*.

Manutergium pro Missa ex lino tenui contextum, longitudine bicubitali, latitudine sesquicubitali constet: ornentur capita lacinijs & filamentis eiusdem materiæ.

Mappa Altaris superiores è lino, seu cannabi, ea sint longitudine, vt ab vtroque Altaris latere, profundius circiter tribus digitis quàm planum bradellæ, demissæ sint: nullæ ab vlla parte bambacio cærulei alteriusve coloris elaboratæ sint, latitudine ve-

rò totam Altaris mensam contegant. Inferiores mappa totam saltem mensam cooperiant.

Mappa pro Communione adhibendæ non supra scamna, seu cancellos (horum enim longitudinem æquabunt) longè pateant cubitos tres, latè circiter duos: capita earum exornari poterunt.

Missale nihil profanè habeat, sed Crucis insignè, aliave Sancti Titularis imago in corio depicta appareat. Signaculum eiusdem constare conuenit funiculis sericis duodenis, longè ita ductis, vt Missalis longitudinem vix quinque vncijs excedant. Eiusdem integumentum ita longè deductum sit, vt ab ima parte octo vncijs superet coriaceum Missalis operimentum; à summa verò nihil omnino extet. Lineæ sericæ circumdent extremitates, laciniæ inam partem exornent. Subuestiatur tela eiusdem coloris quo est integumentum.

Pallium, quod ante Altare tenditur, paulò longius quàm Altare patere debet; eoque altiùs, vt ab ima parte paululùm sub coronice scabelli seu bradellæ eiusdem Altaris occultetur. A superiori parte palmum à summo distante lacinijs, quas frangias vocant, ornentur pro qualitate pallij; in exteriori parte Crux, aut imago Sancti, cuius nomine dicatum est Altare, aut alia sacra effigies in medio assuatur: nam Zacharias Pontifex palmam auto intextam Natiuitatis Domini nostri Iesu Christi, imagine ornatam beati Petri Apostoli, Altari obtulit. Si fieri potest, telari ligneo affigatur extensè; sed illa cautio adhibeatur in telaris asserculo superiore, vt eius angulus inferior, cui pallium adhæret, omnino recidatur, & depri-

deprimatur, ut nullo modo possit acumine laedere pallium. Velamentum quoque (si pallium pretiosum est) in superiori parte obtendi ei concinne poterit, Missarum tempore tantum, ne Sacerdos impediatur, vel adherendo laedat paramenta: neque tamen ultra frangiam demittatur velamentum.

Patena inaurata vndique esse debet, vel, si argentea sit, saltem in interiori parte; labrum extremum circumulare ita tenue admodum, ut adiumentum inde sit ad sacrae Hostiae fragmenta facile colligenda: illam mediam concavitate habeat, quae amplitudinem labri Calicis fere adaequet. Minor patena pateat amplè in orbem uncias triginta duas.

Pellicula hamularum piam speciem exprimat; fundo intrinsecus constet lato & plano, neque ita elaborato, ut minus firmè hamulae impositae haeant.

Planeta more Romano (nam Ambrosiano eam describunt Acta Mediolan. Ecclesiae) late pateat cubitos circiter duos, longè tres. Fascia, quae vel affuit solet, vel distingui in ipsa tergo Planeta, ut columna: speciem à tergo & Crucis ante pectus effingat, lata erit uncias octo ad minimum. Funiculi addantur, seu lineae sericae in ea parte qua pectus tegitur, ita oblongae, ut reduci possint ante pectus, ad firmandam Planetam, ne defluat à tergo.

Pluviale ad imos vsque talos protrahitur, longitudine cubitorum trium & unciam circiter sex constans, & prosemicirculi ratione late patens. A parte anteriori, à summo ad extremum, hinc & inde, auriphrygio decoratur: à posteriori parte caputium ornatum auriphrygia-

to, qui anteriori respondeat, habet. Lacinae verò, hoc est frangiae, Romano ritu latiores esse debent circum caputium, breviores in oris Pluvialis extremis. Fibula anteriori connecti debet Pluviale, additis binis seu ternis uncinis maioribus. Globuli lacinati pendentes à caputio non sunt amplius in usu Romani Cleri saecularis.

Pulmar pro Missali plenum sit non pluma, neque lana concisa, sed lana solida, pilisve ceruinis: longè pateat cubito, & paulò amplius, late uncias circiter decem & octo: ornetur in quatuor angulis laciniatis flocculis, & opere simplici consuatur.

Purificatorium è tela neque tenui, neque crassa nimis; & simplici sit acus opere confectum; latitudine unciam circiter octodecim ad minimum, longitudine totidem, nec verò minus: in medio Crux parvula acu pingatur.

Pyxis, quae ad sanctissimam Eucharistiam custodiendam adhibetur, ex argento puro saltem, eoque inaurato, fieri debet in interiori parte: cuius pes, ut manu facile firmiterque capi queat, altitudine sit sex unciam; nodus in medio sit eiusmodi, quò monuimus de Calicis nodo. In fundo medio paululum aliquid habeat, quod in orbem tenuiter emineat, ad facilius capiendas ultimas particulas. Operculum respondeat Pyxididis formae: quòd in medio instar ferè pyramidis extet; ab vno & altero item latere parvulos tenuesque uncinos habeat, quibus in circulo aptè includatur, & fiat immobile. In summo Crux parvula emineat.

Stola cum Planeta colore congruat & materia, longè cubitis circiter sex, ut in-

vt infra genua producat, latè autem vncijs sex pateat: laciniæ seu frangiæ vnciarum trium sint, & præterea Cruces tres de more annectantur eidem, in medio, & in extremis partibus. Vnaquæque Crux sit formæ quadratæ, quæ ab omni parte vncijs circiter tribus constet. Stolæ Sacerdotali nihil appendatur; Diaconali verò ab utraque media eius parte duo funiculi cum flocculis laciniatis, ad illius rectè connectendæ vsus.

Superpellicium è tela potiùs tenui, manicis ita oblongis, vt crispatæ vsque ad digitos summos pertingant, quæ esse possunt cubitis circiter duobus, vel circè, latè autem patentibus in orbem circiter cubitis quatuor. In ipso ore potiùs forma sit rotunda quàm quadrata. A pectore nullo modo scissum, aut dissectum. Longè ducatur infra genua, ferè ad media crura. *Vide supra pag. 88.* Latè pateat ab extremis oris in ambitum cubitis circiter tredecim, ab humeris circiter octo. A nulla parte neque nimis affectata artificiosi operis elegantia elaboratum, ab humeris præsertim non specioso artificij ornatu.

Tabella pacis gestatoria aliquo piæ cælaturæ ornatu sit insignis, puta, imagine Pietatis expressa; latitudineque constet vnciarum octo, longitudine duodecim circiter; à tergo manubrium habeat eiusdem materiæ.

Tabella Secretarum non quænea, non nucæa, neque è ligno subobscurum sit, sed ex abiete, aliave id generis arbore albicanti, ne pagina agglutinata obscurescar: latè aliquanto amplius pateat quàm longè, coronicibus decorè ornata. Pro Festis solemnioribus speciosior esse debet, cum coronicibus auratis, & pagina maius-

culis impressa litteris, auroque splendentibus.

Tabernaculum sanctissimæ Eucharistia politè elaboratum, pijs mysteriorum passionis Christi imaginibus exsculptum esse debet; intrinsecus tabulis populæ circumamictum, quibus ab humiditate sanctissimæ Eucharistia defendatur. Forma vel octangula, seu sexangula, vel quadrata, vel rotunda. In summo adsit imago Christi resurgentis, vel sacra Vulnèra exhibentis: tum benè clauè sit munitum, quæ etiam auro liniri deberet. A fronte Altaris summa procul collocatum extet, non minùs cubito vno & vncijs sexdecim, ita vt Corporale latè expandi, & Pyxis, si casus accidat, commodè in Altari poni possit. Neque sub eo sit vllum armariolum, neque asseruandis quidem libris supellectilive Ecclesiæ sit locus. Panno serico albi coloris intus ab omni parte vestiatur: ostium habeat ab anteriori parte ornatum sacra imagine Christi Domini crucifixi, aut resurgentis, aut vulneratum pectus exhibentis, aut alia pia effigie.

Tela stragula Altaris ad illud operiendum finitis Missis, longitudine ac latitudine sit, quæ totam illius mensam contegat vndique, & paulò amplius item; lacinijs brevioribus ab omni parte decorè cincta. colore sit viridi.

Thuribulum cum quadruplici catenula & operculo: catenularum autem longitudo sit cubitorum duorum & vnciarum circiter duodecim.

Tintinnabulum pro eleuatione Sacramenti si appendatur, parieti laterali affixum hæreat, & appenso funiculo tam longo, vt minister genuflexus

xus in cornu Epistolae commodè illud pulsare possit.

Tunicella Subdiaconalis similis sit Dalmaticae Diaconali, de qua supra; excepto, quòd angustiores debet habere manicas & longiores, *Carmon. Episc. lib. 1. cap. 10.*

Vas Hostiarum rotundum sit, & latè pateat vncias quatuor, plurèsvè, vt Hostiae inde promi commodè possint. Vitale quoque erit, laminam plumbeam rotundam serico vestitam Hostijs ipsis superimponere, vt earum curuatura tollatur.

Vas pro abstergendis Calicibus, & lauandis Corporalibus, aeneum paretur instar peluis, binis manubrijs constans, atque ab vno labro ad aliud cubito vno, & vncijs octo pluribusvè, pro ratione supellectilis lauandae; oreque eminenti, per quod, quasi per canalem, aqua lotionis inde paulatim in Sacrarium effundi possit: quod vas huic vsui tantùm sit reseruatum.

Velum Calicis ab omni parte cubito & vncijs duodecim latè pateat, ab oris vndique opere serico, auro argentoque tenuiter ornatum.

Velum pro portanda sanctissima Eucharistia in Processionibus eiusdem sit longum sex cubitis, latum vt veli tela.

Velum pyxidis sit pretiosum, & quale saltem dedimus Calici.

Velum Subdiaconale longum item cubitis sex; latum sit, quanta est veli propria latitudo.

Vmbella, quae super Altare ponitur, vndique latè pateat ita, vt Altare ipsum & Sacerdos ibi celebrans omnino contegantur; qua ille & Altare à puluere omni que labenti sorde defendantur: ab Altari tamen decorè elata, vt facillè quoque purgari queat.

Vmbella alia, quae defertur super sanctissimam Eucharistiam in Processionibus, vndique habere debet ornatum duplicium fasciarum, quae duodecim circiter vncijs longè pendeant, ijsque fascijs consutae sint ab omni parte fimbriae cum filamentis satis prolaxis. Hastile inferatur inter vtramque fasciam, quod rectè extendat latera Vmbellae. Hastilia item picta, paribus inter se spatijs disposita, quibus illa tolli & gestari possit, quatuor plurave, pro eiusdem Vmbellae magnitudine, supponantur. Color autem albus conuenit huic Vmbellae. Et haec de supellectili sacra seu ministeriali ad communem Missam.

Quia verò supra meminimus Episcopaliū indumentorum, occasione data in Missali, non erit abs re, si hoc loco addamus eorundem indumentorum formam & mensuram, ordine seruato quo eadem induit Episcopus.

Caligae ita longae debent esse, vt vsque ad genua protensae, ligulis in ea parte adstringantur.

Sandalia, seu *Calcei*, è solea integra subtus constant, à parte autem superiori ornata, & ex serico panno leuiori, quo & *Caligae*.

Tunicella & *Dalmatica* amplioribus manicis quam Diaconalis, & ex eadem materia qua *Caligae*, constant: longae & latae sint, vt de Dalmatica Diaconali diximus.

Chirothecae debent esse contextae, & circulo aureo insigniter in extrema parte ornatae.

Subbirretum mitrale formae rotundae sit, non quadratae.

Mitra pretiosior è serico auro in-texto, gemmis, & margaritis ac usque opere ornata. Altera auriphrygiata si-

ne gemmis, sine laminis aureis, vel argenteis; sed vel aliquibus paruis margaritis composita, vel ex albo serico auro intermixto, vel ex tela aurea simplici sine laminis & margaritis. Tertia sine auro ex simplici serico Damasceno, vel alio, aut etiam lineae, ex tela alba confecta, rubeis lacinijs, seu frangijs, & vittis pendentibus. In Prouincia Mediolanensi adhibetur simplex è tela lini purissimi, coloris albi, circulo aureo, quem esse noat *Innocen. III. lib. 1. Myst. Missæ cap. 59.* circum amicta à parte qua induitur caput, cornua item duo è summo præ se ferens: duas etiam lineas in humeris pendulas habeat, quarum extremitates lacinijs constent.

Annulus ex auro puro puro solidè conflatus palam habeat cum gemma, in qua nihil sculpsi esse debet.

Gremiale longè constet cubitis circiter duobus, latè cubito vno tantùm & vncijs item circiter duodecim, vndique cinctum laciniarum auro argenteo intextarum ornatu.

Baculus Pastoralis à parte ima acutus, à media totus rectus, à summa retortus esse debet. Oratio aut Sudario non ornatur, si Episcopalis est. Longitudine recta est cubitorum trium & vnciarum duodecim; pars verò retorta totidem vncijs, aut paulo altiùs eminet. A summa reititudinis parte est crassitudine orbiculari vnciarum circiter septem, quæ prope ad imam partem descendens paulatim diminutam, vncijs quinque constat: connectitur autem cum illa parte recta aliquo opere calati argenti, quod sexanguli formam exhibens, sacris ornatur imaginibus.

De nitore & munditia prædictæ sacræ suppellectilis.

Cubiti, qui ex vncijs 24. constat, tertia pars vnciatim delineata hæc est.

Depromptus hæc ex *Actis Ecclesie Mediolan.* Auctore, de quo supra pag. 80. omiffis ijs quæ mouere nõs debent ad procurandam omnem munditiam in ministerio Missæ, de quibus præclare scripsit *Tobias noster par. 1. cap. 76.*

Igitur Altaria bis singulis annis, cum sudum est, à finitissimis Missis ad vesperum spoliata sint, & suppedanea item amota, vt sicci aëris sentiant beneficium: quo tempore tum Altaria ipsa vndeque mundentur, tum suppedaneorum pars quæ subter est.

Cum mappæ mutantur & pallia, *Altaria* quoque ipsa mundentur arundinea scopula, tela etiam cerata, quæ sacro lapidi hæret, leuiter purgata; siue lapis sit insertus, siue totum Altare capiens. Quod si aliquo casu accideret, ita tectum non esse, ob reuerentiam sacri Christismatis ne purgetur tangaturve.

Icones cum ornamentis suis, sanctissimæ Eucharistiæ *Tabernaculum*, & quæcumque huiusmodi picta vel inaurata adiuncta sunt

Altaribus; item *Vmbellæ* superimpendentes singulis mensibus mundentur caudis vulpinis, aut arundinea scopa.

Suppedaneum Altaris quotidie mundetur arundinea scopa, si in eo sit facienda Missa.

Arcula ad spiritum excipiendum, de qua supra, circumfricetur & purgetur octauo saltem quoque die; item fenestellæ vrceolorum eodem tempore bene purgentur.

Candelabra, Cruces, Thuribula, & reliqua suppellex argentea, quantum fieri possit, manibus nudis ne contrectetur; sed adhibito panno, aut vero parte, quæ argentea non sit, capiatur. Antequam recondatur, excutiat, si quid pulueris, ceræ aut maculæ accesserit; & extergatur leniter, adhibito lineo & molli panno. Condita autem sit vnaquæque res theca sua, ne quid sordium accipiat. Cum aliquid tamen purgatione egerit visum fuerit, palea combusta adhibita, panno lineo leniter præstabitur. Quod si quid valde sit denigratum, puta thuribulum ignis causa, aut etiam multa cera adhaferit, in lixiua, cui sal sit admixtum, ebulliente detergendum erit, adhibito penicillo ex setis sullis confecto: caueatur tamen, ne, si quæ pars inaurata sit, aurum vi salis deteratur; & consulantur periti.

Calices bini, & Patena bina, saltem vbi duodecim Sacerdotes Missam faciunt, quintodecimo quoque die leui manu aqua tepida lauentur, sexto quoque mense, sapone molliori: tuncque, post quartam horæ

S f 2 par-

partes, qua maneat in sole, calida lixiua benè abluantur, adhibendo penicillum aliquem ad saponem benè amouendam, præsertim vbi fuerit calatura. Poterit etiam id fieri furfure cocto, & tunc statim aqua munda bis aut ter abluendi essent. Præstetur verò ab eo qui in Sacris sit, & in vase ei vsui, & lauandis Corporalibus, de quo supra, tantum destinato: quod ex ablutione superfuerit, in Sacarium fundatur. Vbi verò minor sit numerus Sacerdotum, rariùs id fieri poterit, ex proportione numeri Sacerdotum & dierum.

Supellex inaurata aut inargentata eadem cautione tractetur quæ argentea: si semper est exposita, octauo quoque die panno lineo tergatur molliter; si recondenda sit, tergatur tunc. Poterunt etiam inaurata saponem aut furfure purgari, vt dictum est de Calicibus.

Candelabra, & cetera ex aurichalco tractentur adhibito panno, vel ferrea summitate capiantur: si perpetuo vsu adhibeantur, terno quoque die à puluere & cera, si fortè deflexerit, mudentur; si reponenda sint, tunc etiam id fiat. Prætereà quarto quoque mense, nisi numquam fuerint exposita, abstergantur diligenter puluere pumiceo, aut eo, quem dicunt *tripoli* (quem ætinae muscæ fugiunt) adhibito corio bubalino; aut, si vtrumque desit, latere in tenuissimum puluerem redacto, & loco corij panno asperiore quem dicunt *saia*; nullo verò modo hac ratione adhibenda erit aqua. Nitidiora fiunt (sed non diu durat nitor) si fricentur malo medico, seu massilico (vulgò, *arancio* ò *limone*) & marmore trito, seu vice malorum,

vuis agrestibus, vel herba acida, deinde aqua benè abluantur; tum siccantur, & soli exponantur: aceto numquam abstergantur. Recondita verò huiusmodi, tubulis crassioris chartæ aut fassis lineis amicta habeantur, qui puluerem arceant, vt nitida & lucida semper habeantur.

Lampades vitreae, quæ sunt quotidiani vsus, quintodecimo quoque die furfure & aqua calida abstergantur.

Vrceoli, præter id quod quotidie fit, singulis mensibus diligenter purgantur, adhibito ouorum cortice benè contrito, cum ligneolo aliquo instrumento, ad sordiculas benè eluendas; aut verò alia ratione, si quæ aptior inueniatur. Opercula vrceolorum quotidie, cum reponuntur, benè siccantur, si mædeant.

Pellicula eorumdem quotidie abstergantur, siccanturque: si stannæ fuerint, tertio quoque mense lixiua feruenti lauentur, & auena, vel farre vestito, seu ouorum cortice benè contrito fricentur; post iterum aqua lotæ, in sole siccantur, & panno lineo mundo abstergantur.

Anea vasa pro ablutione Calicum, &c. antequam adhibeantur, & post, benè abluantur: bis verò singulis annis abstergantur accuratè, si opus est, latere contrito, vel arena, & aqua. Si stanno sint illita, adhibeantur fursus & aqua.

Instrumentum ad Hostias conficiendas, cum eo vsus fuerit Sacrista, seu alius, oleo perfundat, & vtramque partem, charta interposita, simul iungat: quæ in exteriori parte fuligo hæserit, abradat; postea eandem partem crassiore panno tergat, & in loco decenti reponat.

Linea

Linea omnia, Albæ, Amictus, Superpellicea, mappæ, panni, & si quid aliud est diuini cultus gratiâ paratum, separatim ab indumentis domesticis cuiuscumque lauentur: quæ tamen habentur ad manus faciemque lauandam, & ad nares purgandas, hoc numero ne censeantur.

Ternæ *Altarium mappæ*; superior quidem singulis mensibus, inferiores verò quater in anno mundæ apponantur.

Bina *Corporalia* tertia quaque hebdomada, binæ Albæ decimoquinto quoque die, Cinguli alternis mensibus, manutergia Altarium, bini Amictus, octo dierum spatium mutentur; & hæc saltem, vbi duodecim Sacerdotes Missam faciant. Vbi autem pauciores sint Sacerdotes, ex defectu numeri Sacerdotum poterit augeri pro rata parte numerus dierum; & è contra, vbi plurimi Sacerdotes, minuendus quoque erit numerus dierum.

Purificatoria singulorum Sacerdotum (conuenit enim cuique suum) spatium octo dierum, vel ad summum quindecim. Superpellicea, quæ vsui vario Sacerdotalium aut Clericalium ministeriorum destinata sunt, ad eandem ferè rationem.

In suppedaneo armarij, seu mensæ, vbi Sacerdos consistit sacra indumenta sumens, perpetuè stratus sit crassior pannus, ne qua parte Alba fædetur.

Lintea Sacrificiæ ad manus extendendas singula hebdomada munda ponantur: tum valdè humido cælo, quotidie siccentur admota igni.

Mappæ ad sanctæ Communionis vsum, contractiores quidem alternis Hebdomadis, maiores ve-

rò alternis mensibus mutentur.

Quòd autem hæc mutationum intervalla præfiniantur, non ideò tamen extraordinariè quoque fieri non poterunt, si oporteat; puta, si ex labe, quæ fortè aspersa sit, aut alia de causa.

Præcipuis solemnitatibus munda omnia adhibeantur, & pulchriora.

Mappæ Altarium Missis finitis contegantur stragulis suis: priùs verò leuiter purissima scopula, eius generis quod vestimentis domesticis adhibetur, propriè tamen ad eum vsum destinata, purgentur; ipsa stragula singula Hebdomada diligenti agitatione à puluere mudentur; præter id, quod etiam quotidie manè eadem leuiùs excuti debent. tum aëri tertio quoque mense exponantur.

Corporalia & purificatoria cum remouentur, vt alia adhibeantur, ponantur in arcu, seu canistro ad eum tantum vsum destinato: & antequam dentur foras ad lauandum, ab eo, qui sit in Sacris, lauentur in proprio vase, de quo supra, lixivia & sapone adhibito, & mox bis aqua sola abluantur. quod ex lauazione superest, in Sacrum fundatur.

Albæ, & superpellicea lauata crispanda dentur: quoties reponuntur, aptè saltem contorqueantur, si non crispentur.

Corporalia item dentur personis peritis, vt amylo inducto ea durefcere faciant, & complicant præscripta ratione: tempus huic operi aptum erit à mense Maio ad Octobrem.

Recondantur autem hæc linea omnia benè sicca & complicata separatim locis suis, vt sint in promptu; apponanturque rosæ sicca, & lauandula,

dula, aut similia, tum ad maiorem mundiciam & elegantiam, tum ut à tineis libera sint.

Nullus Sacerdos ad Missam faciendam accedat fœdis calceis aut crepidis: idè semper habendæ essent in Sacristia crepidæ ad hunc usum.

Habeatur coràm in Sacristia *scopula*, qua Sacerdotes & Clerici utantur ad vestimenta communia mundanda, antequam vestiant sacra.

Omnia indumenta distinctis proprijs scrinijs habeantur, & secundùm coloris pretijque varietatem: linea quoque pro genere & pretio sint distincta, appolitis schedulis.

Casula recondantur ductilibus capsulis, quæ in armaria inseruntur; atque posita crassiore charta, quæ fundum capsulæ contegat, appositisque siccis rosarum folijs, & lauandula, aut similibus. Ponatur Casula cum Stola & Manipulo suo; mox aliæ eiusdem generis pro altitudine capsulæ. Addantur bursæ Corporalium, & integumenta, si adsint, Missalium. Recondantur verò Casulæ benè extentæ sine ruga aut plicatura: eodem modo *Dalmatica* & *Tunicelle*. supra omnia autem alia charta sit, ut res mundiores seruentur. Quæ sunt ex aureo vel argenteo panno, aut ornamenta habent auro vel argento asperiora, habeant pannum inter utramque superficiem, ne confricata corrodantur.

Plunialia, maximè si aurea vel argentea sint, vel recondantur in amplo armario extenta, vel plicata recondantur, ita tamen, ut nullo modo inflectatur quæ pars pensilis à tergo est (vulgò caputium) & interponatur pannus, ut dictum est.

Quandocumque extrahuntur hæc

indumenta, substernatur eis mappa munda, imò & stragulum supersternatur, si aliquo spatio relinquenda sint.

Quæ rarò adhibentur, quandoque in sereno celo explicata exponantur, ne fortè mucescant, vel malè oleant; sed non in sole: poterit id fieri mense Maio & Septembri, & semel in hieme, pro opportunitate temporis.

Pallia Altarium semper habeantur, si fieri possit, suis telaribus extentè affixa, ut suprà diximus; poteruntque vni asserculorum structuræ duo affigi diuersi coloris, ut pro dici conditione necesse non sit, nisi vertere telaris faciem: ita in amplo armario erecta habeantur, dempta linea filamentorum (quam vocant frangiam) quæ assuta non sit. Interponatur autem pannus siue inter duas palliorum facies in armario, siue inter pallij & Altaris faciem, ad vitandam eam, quam suprà diximus, confricationem. Commodum verò erit pannum adèd esse latum, ut utramque telaris faciem, & sic pallia ab utraque parte affixa contegat: & ita in media sui parte affixus telari, nunc quidem hinc inde extendatur, & ab omni latere ligaculis connectatur; nunc verò ad vnam partem tantùm, prout duas facies telaris aut vnam contegere oportuerit. Quòd si plicanda fuerint, ita fiat, ut, si quæ Crucis species aut imago affixa est, non inflectatur, cautioque adhibeatur, si oportet, interpositi panni.

Tapetia, crassioresque panni ad soli insternendi usum, cum recondenda sunt, prius purgentur cera, & si quid aliud sordidum inhaerit: aëri post exponantur, & diligenter exagitantur,

rentur, ad excutiendum puluerem, scopula bene mudentur; & ita complicata suis locis recondantur.

Sacristiæ fenestræ sæpè pateant, sereno siccoque celo; tum capsulae ductiles paulum educantur, ut etiam quæ intus sunt sentiant aëris beneficium.

Ceterum ea debet esse reuerentia erga sacram supellectilem, tamquam diuino seruitio mancipatam, imò tamquam sanctimoniam participem, quæ nimirum est sanctitatis instrumentum; unde & sancta ea vocatur sæpè in Scripturis sacris, Pontificijs legibus, Patrumque monumentis, ut nihil eiusdem non modò negligatur, verum etiam exquisita cura & diligentia colatur. Non enim, ut ait sanctus Hieronymus Epistola ad Theophil. Alexandr. inania ea sunt, & quæ quasi sensu carentia sanctimoniam non habere dicuntur; sed ex confortio Corporis & Sanguinis Domini sublimi maiestate sunt veneranda. Lege, quæ Tobias noster in hanc causam collegit cap. 77.

de Sacris templis parte prima, ubi docet, idè prohiberi plurima circa eandem: videlicet,

Primò, non omnem supellectilem tangi posse à quocumque.

Secundò, neque à quocumque quamcumque abluì posse, aquamque lotionis in Sacrarium proijciendam esse.

Tertiò, quæ vsui ampliùs esse non possunt, ea nequaquam in profanos vsus detorquenda esse; sed ea comburenda esse, & cineres in Sacrarium inferendos: quæ nos etiam suis locis indicauimus supra.

Quartò, nec alienari posse, vendi oppignerariue, exceptis quibusdam casibus, de quibus sanctus Ambrosius lib. 1. Offic. cap. 41. & habentur in Breviario quarta die infra Octauam sancti Laurentij. Vide ibi.

Addit ille exempla multa piorum hominum, & è conuerso indignationis omnipotentis Dei contra sacrilegos, impios & desides in hoc genere; ad quem Lectorem remittimus, ne instituti nostri metas transeamus.

PRO-

PROSODIA VERBORVM
IN MISSALI ROMANO.

*Restitui in prima Editione à notanda Prosodia Verborum eorum quæ dubiam in Missali habere possunt pronuntiationem ; tum quia solent imprimi Missalia additis accentibus ; tum quia eadem ferè verba , quæ in Missali leguntur , communia sunt etiam Breuiario , cuius Prosodiam difficiliorem in eiusdem Commentariorum calce adnotaue-
ram. Verùm , quia Typographorum incuria malè positi sunt accentus , & aliquando omissi , me impulerunt insignes Episcopi , vt , in gratiam minùs peritorum Sacerdotum , ea quoque separatim colligerem quæ Missalis sunt propria , ne contingat vllus error in legenda Missa.*

Habent igitur penultimam longam,

Abscide ,
Accersito ,
Aduenit , in Introitu Epi-
phania.
Allidit ,
Anathema ,
Appare ,
Appetitor ,
Areopagi ,
Barabbas ,
Brauium ,
Cæsaream ,
Candelabrum ,
Circumfodit ,
Comedi ,
Commiscere ,

Com-

Habent penultimam breuem,

Abscidit ,
Abutere ,
Achillei ,
Aduocans ,
Alleua ,
Amodò ,
Barfabas ,
Beneplacens ,
Byssino ,
Caligas ,
Circumdabat ,
Circumdabunt ,
Circumdatus ,
Circumdedit ,
Circumuolet ,
Coccinum ,

Com-

Longam habent panultimam,

Concider,
 Condolere,
 Confige,
 Consentitis,
 Contorquere,
 Conuenit multitudo,
 Decoris regnum,
 Delibor,
 Demolitur,
 Depromat,
 Eadem, *casus ablatiui.*
 Elamitæ,
 Eleazar,
 Elide,
 Eruditur,
 Esuritis,
 Exemit,
 Exite,
 Experita,
 Fulciri,
 Fulgoris,
 Grabatum,
 Hostili,
 Hyssopo,
 Idola,
 Immuta,
 Impertire,
 Indicens,
 Innouesceris,
 Institoris,
 Intuere,
 Libamen,
 Lorica,
 Lucia,
 Melotis,
 Mendicans,

Muni-

Breuem eandem habent,

Commori,
 Computat,
 Concuti,
 Condolens,
 Congeres,
 Damaris,
 Decidet,
 Didymus,
 Dyscolis,
 Eadem, *casus nominatiui vel
accusatiui.*
 Eloqui,
 Ephphera,
 Esurit,
 Excolens,
 Fodere,
 Galea,
 Genesareth,
 Haceldama,
 Iacerent in eum,
 Inito,
 Innoua,
 Inuenit, abscondit, &
 vadit,
 Inuidet,
 Lapidas,
 Lecytho,
 Manahen,
 Multimodis,
 Nerei,
 Obliuisceris, *in presenti tem-
pore; in Sexagesima.*
 Occidat Sol,
 Paraclitus,
 Paropside,
 Peragat,

T t

Perfodi,

Longam,

Munimen,
 Myricæ,
 Parasceue,
 Perimus,
 Peripsēma,
 Perseueret,
 Posticum,
 Prædico, sicut prædixi,
 Præsumit,
 Præuenimus,
 Profugit nudus,
 Recensita,
 Redundabunt,
 Salubris,
 Subiacere,
 Subiacete,
 Subrepat,
 Succide,
 Sunamitis,
 Tiaris,
 Tritura,
 Tuere,
 Venimus & nos tecum,
 Vouete.

Breuem,

Perfodi,
 Pollicens,
 Præcauens,
 Præueni nos,
 Profelyti,
 Prosequere,
 Quamdiu,
 Reditum,
 Refoue,
 Renoua,
 Repetitis,
 Sabbactani,
 Sedulis,
 Serotinus,
 Smigmata,
 Sublequi,
 Suppetunt,
 Sycomorum,
 Syntychen,
 Tibicines,
 Timotheo,
 Tristega,
 Venumdari,
 Videris tu, *de Iuda.*
 Venimus adorare,
 Vtraque crescere.

DEO OPTIMO MAXIMO,
 ET BEATÆ VIRGINI
 LAUS OMNIS ET GLORIA.

RESO-